

◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen mandag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og Ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat: 25287. Redaksjonssekretæren privat: 10695. Ekspedisjonen, Akersveien 5 1, er åpen alle hverdager fra kl. 10—2 og 4—6. Utbetalinger kun mandag kl. 3—4. „St. Olav“'s forlag samme sted, samme tid.

INNHOLD: Kristi sinnelag. — Hvit- og farvet. — En godhetens tjener. — Pasjonsspillet i Oberammergau. — Et betydningsfullt møte. — Regnskap for St. Olavs Forbundet fra 1/5. 1933—6/4. 1934. — Vår feriekoloni. — I kikkerten. — Et monument for kardinal van Rossum. — Biskopens reise. — Herhjemme. — Innsamlingen til fond for „St. Olav“.

Kristi sinnelag.

Der finnes ingen andakt, ingen religiøs bevegelse som i sterkere grad enn Jesu-Hjerteandakten har formådd å trenge inn til det centrale og vesentligste i kristendommen. Og den virkning den utøver i sjelene er ikke innskrenket alene til dens egentlige festdag — fredagen etter Kristi Legemsoktaven — eller den første fredag i hver måned, eller hele junimåned, som jo i særlig grad er viet til den — den er med stedse stigende kraft blitt den sterke undertone i alt katolsk kristenliv. Og dette skyldes især at den formår å koncentrere vårt liv som kristne om det *vesentlige* og derfor har vist sig å kunne bringe så rike frukter. For bare å nevne én: de tallrike kongregasjoner og broderskap som har sin rot i denne andakt og organisk er vokset frem av den. At man overalt i den katolske verden nu møter en langt sterkere trang til kommunion og en langt hyppigere bruk av det allerhelligste Sakrament, kan også for en stor del tilskrives denne andakt.

Jesu-Hjerteandakten fører oss nemlig like inn til kristendommens kjerne: Jesu Kristi kjærlighet. Å vise oss Jesu hjerte som sinnbillede og arnestedet for denne Frelserens rene, klare, flammende kjærlighet til oss — det er denne andakts hovedopgave. Og verdigere opgave finnes ikke enn den: å få oss til å overveie med beundring, med takknemlighet og lovprisning nettop den grenseløse kjærlighet, hvormed Kristus elsket oss helt frem til sin død for oss på korset.

Men med denne overveielse, denne betraktning av Jesu hellige hjerte må vi forbinde, om den skal bli til

personlig velsignelse for vårt eget liv og virke, en dyp overveielse av hvor uendelig stort og edelt Kristi *sinnelag* — Hans holdning og innstilling — var da Han vandret som menneske her for å kunne utføre sin forløsergjerning *for oss*. Sin forløsergjerning *i oss*.

Ti det er dette sinnelag som skal brenne sig inn i oss — det sinnelag som preget Hans liv i Nazareth, da Han vandret rundt og «gjorde godt», preget Ham ved nadvermåltidet, i Getsemane og på korset. Og mens disse store begivenheter erkjennes som avsluttet og fullbragt, fester vi oss ved det Kristi sinnelag som da besjelet Ham og betenker at dette sinnelag fremdeles *er* i Ham — og som kunde være i oss, så sant vi i Hans Kirke er ett med Ham. Symbolet: Jesu hjerte er så enkelt, så lettfattelig at vi alle kan gripe det — det bringer oss i en så levende forbindelse med realiteten i forløsningsmysteriet, fordi vi selv i all vår ufullkommenhet dog alle har, om ikke annet, så dog en anelse om hvad kjærlighet er.

Ingen av oss er så fattige at vi ikke har *nogen* vi er glad i — det er derfor mulig for oss alle å kunne danne oss et begrep om den grenseløse kjærlighetsevne som elsket *alle* like høit. Å utdype dette begrep så det blir mer enn en forestilling, men så at de slår rot i vår svake og begrensede kjærlighetsevne, gjennemtrenger, utvider og helliger den — *det* er Jesu Hjerteandaktens arbeide i vår sjel — som det heter i Jesu Hjerte-messens epistel (Efes. 3, 8—19): «— at I må kunne fatte med alle de hellige bred-

den og tyngden, høiden og dybden og kjenne Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap.»

Derfor blir også dens første frukt i en menneskesjel en inderlig trang til *selv* å være med i det store sonevirke. Ti vårt hjerte kan ikke beveges ved tanken på Kristi kjærlighet uten at det selv kommer til å flamme av en takknemlighet, som kun higer efter å kunne gjøre gjengjeld. Derfor følges også Jesu Hjerte-andaktens seiersgang gjennom verden av beretninger om kjærlighetens triumfer i svake menneskehjarter. I tusener på titusener har menneskene styrket av denne andakts kraft fulgt evangeliets oppfordring til å «forlate alle ting for å følge Ham.» Og dermed går våre tanker ikke bare til den store skare som har virkeliggjort disse ord bokstavelig ved å tre inn i ordensstanden, eller følge et prestekall — de går også til alle dem som i sitt familieliv og sitt arbeidsliv i alle ting søker å tjene Mesteren ved å handle efter det sinnelag og i det sinnelags ånd, som besjelet Ham.

Hans sinnelag, Hans hjertes flamme er så strålende ren og lys, at vi får et stadig klarere blick for våre egne ufullkommenheter, en stadig klarere bevissthet om våre egne feil, som hjelper oss til med større styrke å ta kampen op mot dem — til med større iver å bøte på dem og sone for dem — til med større hast «å jage efter fullkommenheten,» som apostelen Paulus sier. Og ikke minst: vi får den næstekjærlighet som gir oss andel i denne store apostels lidelser når han så mange «vandre som Kristi kors's fiender», og derigjennem opstår et inderlig ønske i oss om i forening med Jesu hjerte å kunne sone også for disse.

Som det altså vil fremgå av alt dette har Jesu hjerte-andakten en klar og tydelig social opgave. Den vil ikke bare bringe hver enkelt av oss i kontakt med Kristi kjærlighet, men den vil at hele samfundet skal gjennomtrenges av Kristi ånd og gripes av Hans sinnelag — skal innvies til Hans kjærlighets ære og forherligelse. Det er denne sociale tendens sammen med den kraftige appell til bønnens apostolat som — mulig mere enn noget annet — har øket Jesu Hjerteandaktens makt over katolske kristne i vårt århundre. Og særlig i vår tid hvor hele verden lider under følgerne av egoismens tøylesløshet, må vi som opriktige kristne inderlig ønske, at vi alle og alle våre medmennesker må få øinene åpne for Jesu kjærlighets uendelige storhet, og derved lære å overvinne egenkjærligheten og innse, at det er mer lykke ved å *gi* enn ved å *motta*, ennsi ved å *ta*.

Den store kardinal Manning uttrykte dette slik: «Jeg er fast overbevist om at Guds plan med å innstifte andakten til Jesu hjerte og gi den en så stor utbredelse i disse tider, er å vekke i menneskenes sinn en levende sans for deres personlige forhold til Gud som herre og mester.»

Men dette forutsetter at vi ikke av denne andakt lager en karrikatur i retning av søtladen, sentimental og kraftsløs religiøsitet. Intet er i virkeligheten fjernere fra Jesu Hjerteandaktens sanne vesen og mening — ti intet er så krevende som kjærligheten. «Det samme sinnelag være i oss som var i Kristus Jesu» — det er målet så vi med hele vårt liv kan bekjenne: «Ti Kristi kjærlighet driver oss, idet vi overtenker at når én er død for alle, da er alle døde. Og Kristus er død for alle, forat de som lever ikke mer skal leve for sig selv, men for Ham som er død og opstanden for dem.» (1. Kor. 5, 15).

HVIT - OG FARVET

Med eller mot?

I hele den asiatiske og afrikanske verden foregår der i øieblikket en uophørlig gjæringsprosess som først vil bli ferdig når det nuværende verdensbillede er helt omforandret. Det er den studerende ungdom som er den drivende kraft i all denne uro, fordi den sitter inne med urkrefter som nu holder på å bane sig nye veier. Denne ungdom ser ikke mer med barnlig ærefrykt og ukritisk beundring op til sine foreldre og forfædre — de respekterer ikke mer disse forfædres kultur, men de vil heller ikke mer ta Europas formynderskap som en selvfølge.

De ønsker å erobre hele vestens kultur og assimilere sig med den, men de vil også overta sitt folks styre selv og befri det fra både europeisk og amerikansk imperialisme.

Med fullstendig umettelig dannelsesstrang benytter de enhver anledning til å tilegne sig all vesterlandenes kultur. I sine hjemland frekventerer de misjonenes høiere skoler, regjeringskolene eller de av kolonistyrerne oprettede læreanstalter. Men da der i disse meddeles en undervisning som enten er helt nøytral hvad livsanskuelse angår, eller — og det oftere — fritenkert og direkte religionsfiendtlig, er det uundgåelig at mange katolske innfødte mister sin fromme barnetro under disse forhold. Når de så efter endt utdanning kommer til å arbeide sammen med de hvite, som ofte derute i østen kan være av mindreverdige kvalitet, blir disse unge helt vantro og vender sig med forakt bort fra Kirken og dens misjonærer.

Ikke stort bedre er de forhold som utvikler sig når unge mennesker fra Østen eller Afrika kommer til Europa for å studere ved universitetene eller høisko-

lene her. Foran dem lyser et ideal: å kunne hjelpe sitt folk åndelig og kulturelt frem på et høiere trin, og for å kunne realisere dette ideal forlater de hjem og familie og går i frivillig landflyktighet til steder og forhold hvor de er helt ukjente og står helt uforstående ofte overfor fenomenene. Og stadig må de oppleve at man ser på dem som nogen rare dyr og ikke behandler dem som likestilte individer. De må undvære familieliv — og har vanskelig for å få en selskapeilig omgang som helt svarer til deres dan-nelsestrin. Og når dertil kommer at de fleste av dem kun råder over meget knappe økonomiske resurser og derfor stadig under hele sin studietid må føre en nærkamp for tilværelsen, forstår man at der må store og sterke idealer til for å holde dem oppe. Hjemvé har de alltid og deres følsomme gemytt bringer dem derfor også større lidelser når de får høre dårlig nytt hjemmefra enn vi helt kan sette oss inn i — mens det er helt forståelig at det uvante klima og den helt ukjente levemåte hvad mat og drikke angår kan virke enerve-rende på dem, angripe deres sundhet og ofte skaffe dem langvarige sykeleier.

De er tapre disse unge — de forstår kunsten «keep smiling», forstår å vise et glad eller i det minste et rolig ansikt, selv om de innerst inne føler sig en-somme, tilsidesatte — ja, foraktede.

Men det er uundgåelig at de blir bitre — og denne bitterhet skjerper deres syn for den vestlige civilisa-sjons hulhet og dens morals utilstrekkelighet og kraf-tesløshet. Deres sjeler blir derfor gunstig jordbunn for den dårlige sæd som Moskvas opviglere utsår, når de hevder å være de eneste som har forståelse for deres undertrykte stilling og derfor vil stå trofast ved deres side og understøtte dem i kampen mot de ves-terlandske makthaveres urettferdighet og despotisme.

Og således går det til at de unge representanter for den farvede rase etter sin europeiske eller amerikanske utdannelsestid vender tilbake til sitt hjemland med idaler som har antatt en «rød» farve. Her merker de nu snart at de hvite embedsmenn, forretningsfolk og kolonister slett ikke vil innrømme dem den likeberet-

tigede stilling som de i kraft av sin utdanning har krav på. I de hvites øine er de fremdeles «smussige niggere» eller «mindreverdige skjevøine» og blir be-handlet derefter. Man betrakter dem i beste fall som opkomlinger som betyr en fare for de hvite herskere, og som man derfor må holde nede med alle midler. Jo mer de legger brett på også i rent ytre ting å vise sig som kultiverte mennesker, jo mer forakter de hvite dem. At Moskvas utsendinger i en slik situasjon har fortsatt lett spill sier sig selv.

På denne måte utvikler der sig et motsetningsforhold mellom de kristne vesterland og koloni- og misjons-landenes fremtidige førere, som blir skarpere og skar-pere etter hvert som de farvede folk arbeider sig fremad i kultur. Derfor må der engang komme et mer eller mindre voldsomt oppgjør mellom øst og vest tross alle forsøk som de hvite makthavere gjør på å sikre sitt overherredømme ved å vise en viss efter-givenhet overfor de farvede og gi dem en viss selv-bestemmelsesrett. Men dette oppgjør vil sikkert føre til at koloni- og misjonsfolkene vil gå seierrik ut av kampen med fornyede krefter og i bolsjevistisk ånd. Og det er vesterlandenes egen skyld når dette skjer — de har forsømt i sin blinde maktsyke å sette sig inn i de farvede folkeslags mentalitet og derved etab-lere en forståelse med dem.

På denne bakgrunn trer betydningen av våre misjo-ners skolevirksomhet i misjonslandene skarpt og klart frem. Særlig for de høiere skolars vedkommende — at disse gir den studerende ungdom den beste anled-ning til å leve sig inn i vesterlandsk videnskap og forskning på helt *kristelig* grunnlag. Derved holdes all maktsyke, alle politiske baktanker borte og de hvite blir for den opvoksende generasjon kun uegen-nyttige hjelpere på veien fremover mot åndelig utvik-ling. Selv om det ikke skulde lykkes på disse høiere læreanstalter å føre alle elever direkte til Kirken, så blir de dog den kristne religions beste forkynnere, den kristne livsanskuelses beste fortolkere, fordi de gir de unge hedningssjeler innblikk i et kristent ver-densbilledes verdi.

En godhetens tjener.

Ved Ingeborg Møller.

Den katolske kirke har i det svunne år hedret en manns minne, som alle må regne til en av godhetens tjenere her på jorden — uansett hvilket religionssam-fund man ellers tilhører. Mannen het Guiseppe Bene-detto Cottolengo og var stifteren av Barmhjertighetens hus — Piccola Casa delle Providencia — utenfor Turin i Nord-Italia.

Cottolengo blev født 8. mai 1786 i Piemonte, dette landskap som har skjenket Italia så mange sterke og energiske menn. Han vokste op i et svært enkelt hjem, men alt som barn viste han allikevel en sterk

trang til å dele hjemmets enkle goder med dem som hadde ennu mindre.

Engang — han var da en femårs gutt — fant hans mor ham sysselsatt med å måle ut rummene i det vesle huset med et snøre. Hun spurte hvorfor han gjorde det, og Guiseppe svarte at han vilde se hvor mange sykesenger han kunde få plass til i hvert rum, «for når jeg blir stor vil jeg skaffe flest mulige syke tak over hodet,» sa han.

De var ut fra disse barnslige fantasier at det vel-dige verk siden opstod, som Guiseppe Cottolengo viet

hele sin livskraft til. Det skulde bli et asyl som kunde ta imot alle lidende mennesker, alle slags hjem-søkte — uten undtagelse.

Grunnleggeren gav det navnet Piccolo Casa delle Providencia = Barmhjertighetens lille hus. Men allerede ved Cottolengos død i 1842 kunde det herberge 2000 «gjester», og nu for tiden er det daglige belegg ofte op til 10 000. Det er i sannheten ikke bare et hus, men en hel «Barmhjertighetens by» som har reist sig i Valdocco, utenfor Turin.

Denne institusjon står — som nevnt — åpen for all menneskelig lidelse. Den optar alle slags syke, især uheldredelige. Dit kommer oldinger og hittebarn, foreldreløse og krøplinger, døvstumme, og blinde, idioter og sinnsyke, falne kvinner, drukkenbolter og mange andre. Ingen blir støtt tilbake, ti asylet følger idag som fra første stund stifterens grunnregler. Og to av disse var: ingen som søker institusjonens hjelp kan avvises, og jo verre og uhyggeligere den sykdom er, som søkeren er rammet av, desto større rett har han til å bli hjulpet.

Begynnelsen til «Barmhjertighetens by» i Valdocco var av meget beskjeden art. Den unge Guiseppe Cottolengo var kommet til Turin hvor han blev preste-viet. Senere fulgte han de teologiske kurser ved universitetet og utmerket sig både ved begavelse, flid og plikttrøhet og også ved sin fromme vandel.

Under studietiden leste han om St. Vincent de Pauls offerfylte liv, og dette opflammet enu mere hans iver efter å vie sitt liv til barmhjertighetens tjeneste. Den fattige, unge italienske presten besluttet å ligne den franske helgenen.

Den ytre anledning til Cottolengos livsverk var følgende. To fremmede og fattige kvinnelige pilgrim�er var kommet til Turin. Den eldste av dem hadde fått en hård sykdom og holdt på å dø på gaten, fordi ingen av byens sykehus vilde ta henne inn, eftersom hun var utlending.

Cottolengo skaffet de to stakkars vesener husrum og pleie. Synet av deres elendighet oprørte i den grad den unge presten, at han tross sine kummerlige innkomster leiet to små rum, der han kunde herberge 4 syke. Dermed var «Barmhjertighetens hus» grunnlagt. Det var i 1828.

Tre år senere flyttet «huset» til Valdocco. Det var et øde sted i Turins forstadssone, hvor Cottolengo hadde kjøpt en barakke. Her vokste da efterhånden det veldige bygningskompleks frem som nu rummer flere tusen. Med foretagendet fulgte nesten overmenneskelige vanskeligheter. De stadige utvidelser og tilvekster utsatte stifteren for kritikk, hån og mistro. Man anklaget ham ikke bare for stormannsgalskap, men rent ut for vanvidd, og en stund truet man ham med innesperring på sinnsykehus.

Alt dette bar Cottolengo med tålmodighet. Å opøve sitt tålmod blev en av hans viktigste livsopgaver, og det falt ikke lett i begynnelsen, for han hadde av naturen et temmelig hissigt gemytt. Og man kan selv tenke sig hvilket uhyre fond av tålmodighet den må ha, som skal lede en slik anstalt, hvor tusener av

syke, forrevne og ulykkelige lever tett innpå hverandre. Også i dette hadde Guiseppe Cottolengo sitt franziskanske forbillede å holde sig til. Engang hadde faren til en av patientene overøst ham med grove skjellsord og fornærmelser. Da mannen hadde skjent fra sig omfavnet Cottolengo ham og trykket ham til sitt hjerte. Siden blev dette ham en vane.

Som sagt lever og trives anstalten enu idag og kan nu huse omtrent ti tusen mennesker. Men det aller merkeligste ved hele institusjonen er at den nu, som første dag, eksisterer bare ved daglige almisser. Man lever her bokstavelig fra hånd til munn. Helt fra først av satte den fromme stifteren denne strenge og ubrytelige grunnregel, at asylet aldri måtte eie nogen kapital. Den regel overholdt han selv nøie, og han gav den i arv til sine efterfølgere. Det som kom inn hver dag måtte brukes med det samme.

Anstaltens kasserer har vel ikke mange motstykker i verden. Det er nemlig pålagt denne mann å sørge for at det hver kveld ikke finnes en skilling til morgendagen i kassen.

At dette under har kunnet skje daglig i over hundre år synes nesten ubegripelig.

En reisende fra Norden som nylig gjestet asylet forteller: «Under et besøk i Valdocco forsøkte jeg å få en forklaring på institusjonens «underfulle» økonomi. Den munken som viste mig omkring sa smilende: «Undere lar sig ikke forklare. Enten tror man på dem eller også tror man ikke på dem». Han fortsatte i en nesten munter tone: «Idag er det en temmelig mager dag. Men følg nu med å se!»

Han førte mig til de rummelige kjøkkener hvor det lages mat til ti tusen mennesker hver dag. Å føde et slikt antall uten sikre resurser for morgendagen kan synes det rene vanvidd. Men dette «sublime vanvidd» gjentar sig daglig i Valdocco, og hvem som vil kan komme og se det med egne øine.»

I al hvad han foretok sig stolte Cottolengo på forsynets hjelp, og i over hundre år har ikke forsynet sviktet ham én dag.»

Vanskeligst var det den første tiden, da antallet av syke som skulde forsynes, bare var lite. Og Cottolengo hadde nok dager fulle av engstelse. Om næstens barmhjertighet hadde sviktet, måtte armingene hans ha sultet. Men det han fryktet inntrådte aldri. Det fortelles endog at torvselgerne i Turin kom til Cottolengo og forsikret at i verste fall kunde han regne med deres hjelp. Hans fattige syke skulde få mat hver dag.

Kong Carl-Albert var en stor beundrer av Cottolengo og hans verk. Engang spurte kongen ham hvordan han vilde få en slik institusjon til å gå videre efter sin død, når den ikke eide eller fikk eie nogen kapital.

Den fromme presten svarte: «Deres Majestet ser den vakten som står her foran Deres slott. Hvordan avløses en slik vaktpost? Jo, det kommer en annen soldat og hvisker noget i øret på den første. Så blir han avløst og den nye står vakt inntil hans avløsningstid kommer. Ingen merker noget større til for-

andringen. Slik kommer det også til å gå med min institusjon sålenge den skal bestå.»

Hverken kongen eller presten ante vel den gang hvilke veldige proporsjoner dette «Barmhjertighetens hus» med tiden skulde få. Nu er det det store hus, til tross for sitt bekjedne navn. Men over inngangsporten ser man ennå det lille skilt som Cottolengo lot henge op over døren til sitt første hospital. På det står skrevet apostelen Pauli ord: «Caritas Christi urget nos».

(Fra «Nationen»).

Passjonsspillet i Oberammergau.

300 år er gått siden befolkningen i den lille bayerske fjellby Oberammergau i glede og takknemlighet over å være kommet frelst igjennom en svær trengsels-tid, besluttet å vie minnet om denne sin lidelsesperiode til minnet om Frelserens lidelser, hvormed Han hadde skapt betingelsene for at deres lidelser kunde føre frem til gagn og frelse for deres sjeler om de blev båret sammen med den korsfestede. Og en av dem fikk da den skjønneste tanke å gjenfremstille i Passjonsspill Kristi lidelse som et levende minnesmerke gjennom slekt etter slekt. I selve denne tanke var det dog den gang intet nytt eller fremmedartet: Passjonspill og mysterispill hadde hele middelalderen gjennom vært uløselig knyttet til Kirken og var til bestemte tider av året blitt et ikke uvesentlig ledd av gudstjenestene, slik at de først fant sted inne i selve kirkehuset, men siden blev flyttet ut til plassen *foran* kirken — vi har bl. a. denne form ennå i de såkalte Festspiel i Salzburg.

Imidlertid har dette passjonspill, som skaptes i Oberammergau, hatt den igrunnen merkelige skjebne å holde sig praktisk talt uforandret gjennom 300 år. Hvert tiende år blev det opført — til verdenskrigens uhyggelige demon også la sin hånd over disse spill og stanset dem til 1922, hvor man tok dem op igjen. Egentlig skulde de altså først spilles i 1942 — men i 1932 besluttet man å feire 300-års jubileet med opførelser utenfor regelen nu i år.

Disse tok sin begynnelse i pinsen — etter å ha måttet kjempe med de vanskeligheter som et utbredt og ondartet rykte skapte: at spillet i år skulde stå i hakekorsets og ikke i krusifiksets tegn. Det var derfor med en viss spenning at de første tilskuere samledes dernede — men der meddeles oss nu fra en reisende som nettop er vendt hjem derfra, at disse rykter har intet for sig — opførelsens ånd og utstyr er helt gjennom kristen nu som før.

Imidlertid går selvfølgelig ikke 300 år sporskilt, hvor meget man så enn respekterer tradisjonen. Den fromme munk som den gang satte teksten sammen kunde ikke ane hvad vi nu fordrer for at noget dramatisk skal virke på oss etter sin hensikt. På samme måte har de forskjellige tider krevet forskjellige uttrykksformer, forskjellige sprogdrakt — og alt dette er

etterhvert blitt modernisert uten, og det er det store ved tingen, *uten* at det er «gått teater» i handlingen. Vel treffer vi nu om formiddagen skuespillere og stastister i S. A.-uniformer, mot hvilke deres lange hår og skjegg stikker svært av — og vel tuter bilene sig gjennom gatene og brummer flyene over hodene med gjester fra de fjerneste steder — men mentaliteten i byen forandres ikke. Like ydmykt nu som før møter skuespillerne sine oppgaver, lever sig sammen med dem i det daglige liv til de store festdager opprinner — derfra den sterke virkning som tar både amerikaneren i all hans blaserthet og den enkle bonde fra nabo-stedet like sterkt i sin favn.

Selve skuespillhuset er innrettet efter friluftscene-prinsippet — dog er tilskuerplassen overbygget. Der-ved opnåes med de enklest mulige midler de mest raffinerte lyseffekter. Men ellers er all sceneteknikk som masker el. l. banlyst — hår og skjegg er som det er fra naturens hånd. Derfor går alle de bibelske skikkelser lys levende omkring på gatene eller sitter i sine forskjellige atelierer og skjærer ut de kunst-verter som ved siden av passjonspillene har gjort Oberammergaus navn berømt.

Selve passjonsspillet består av replikker mellom enkeltpersonene, lagt tett op til evangeliens tekst, og grandiose talekor, hvorimellem der fremvises tablå fra det gamle testamente på en særlig liten scene som danner midtpartiet av selve hovedscenen. Der er liv og bevegelse over alle optrinene — og til tider en veldig massevirkning, men intet øieblikk forledes man til å tenke på film, hvilket dog skulde synes å være en meget nærliggende tankeforbindelse for et moderne menneske. Dertil er det hele for naturlig — i Langfredag-scenene fristes man nesten til å si: uhyggelig naturlig.

Å gjenfortelle «handlingen» er helt overflødig — å gjengi de tanker og følelser som griper oss på tilskuerplassen er ugjørlig. I alle tilfelle for oss katolikker, for hvem Kristi lidelse er en stadig opfordring til å «fullende, hvad der mangler» i den. For oss blir passjonspillene ikke estetikk, men en indre oplevelse — og en reise til Oberammergau blir en valfart til skjulte steder i oss selv.

Dessuten har i en så irreligiøs tid som vår disse spill om mulig en langt større oppgave enn nogen gang før, ti de får mennesker i tale som kanskje forlengst har glemt veien til kirken, og hvis øre er lukket for all forkynnelse. Her får de se. —

Hele sommeren igjennom vil disse spill bli opført hver åttende dag — forestillingen varer en dag igjen med en lengere middagspause. Det kunde kanskje falle naturlig å tro at i et spilleår er priser og alt opskrudd i byen, i forventning om turistskaren, men dette er ikke tilfellet. Der er plasser i teatret og losji å få overalt i byen til alle prislag — og behandlingen er den samme hvad enten man er dollarfyrste eller en hvilken som helst «herr ingenting fra intetsteds».

Bennett arrangerer fellesturer og planlegger enkelt-reiser — til en uforglemmelig oplevelse.

Et betydningsfullt møte.

Den 11. mai avholdtes i universitetets gamle festsal her i Oslo et møte, som i motsetning til hvad der pleier å være tilfelle med slike møter, ikke mister sin aktualitet etter hvert som ukene går, men tvertom vinner mer og mer plass i menneskenes tanker, hvilket aller best sees av at avisene stadig beskjeftiger sig med det og at man stadig hører og ser uttalelser fra det citert. Men de er også av enestående vital interesse de saker som var fremme der — ja, det var selveste *saken* om liv eller død for menneskeheten som blev behandlet: det var et S. O. S. som samfundet gjennom sine talerør her: statsråd Mellbye, distriktslæge Stian Erichsen og dr. phil. Richard Eriksen slynget ut til alle sine medlemmer. Og det har nådd frem til mange. — — —

I et sterkt pointert og grundig fundert foredrag klarjorde statsråd Mellbye den fare et folk uvettig styrter sig ut i ved å «regulere» barneantallet slik som det skjer nu — særlig etter krigen, skjønt tendensen var tilstede også i de hektiske og nydelsessyke år før den. Og når man ser ut over Norge — ser de store arealer som ligger ubrukte og udyrkede hen og venter på sin rydningsmann — når man ser hvor der overalt er muligheter ikke alene for dem som går arbeidsledige nu, men for mange, mange fler enn dem som nu befolker landet — da blir denne fødselsregulering så uendelig kortsynt og uforstandig og den dalende fødselsprocent noe av en landsulykke. Det er ikke ferre mennesker som skaper større lykke, bedre levevilkår — det er ferre fordringer som skaper større arbeidskraft, bedre levevilkår. «Den nye moral» er et falsum, fordi den i virkeligheten intet har med moral å gjøre. Den er i bunn og grunn umoral, fordi den dreper de fornemste og beste instinkter hos menneskene — og derved ødelegger indirekte næsten ennu større verdier enn den ødelegger direkte ved å nedsette folkets sunde og naturlige vekst.

Som annen taler drog distriktslæge Stian Erichsen ut mot abortus provocatus. Hvad en kvinne går glipp av ved dette angrep mot det forsvarsløse vesen i sig, selv om det bare er den spedeste spire ennu, vil enhver sund, naturlig mor kunne stå op og vidne om. Vi læger kan ikke noksom rope et varsko både av fysiske og psykiske grunner: hver eneste abortus provocatus utsetter en kvinnes liv og hennes sundhet for en fare så stor, at hun bør betenke sig mange ganger, selv om hun går til en kjent og dyktig læge som erklærer sig villig til å ta ansvaret på sig for en slik ansvarsløs handling. Legemlige smerter og sjelelige lidelser kan ikke undgås — en ødelagt helbred i de fleste tilfelle heller ikke. Hvor en kvinnes liv står på spill kan en samvittighetsfull læge måtte bestemme sig for inngrep — ellers er det ikke alene hans juridiske plikt, men i første rekke hans moralske plikt å opplyse en vordende mor om de redsler hun utsetter sig for og de gleder hun går glipp av, og som hverken er mer eller mindre enn den høieste form for jordisk lykke, når barnet først er der.

Dr. phil. Richard Eriksens foredrag var en fastslåen av *ekteskapet* som den eneste menneskeverdige form

for et samliv mellem mann og kvinne. Den varige lykke bygges for hele livet på en fast grunn — det er den menneskelige personlighets triumf over det som den har felles med dyrene — det er forstandens triumf over driften. Det er menneskets hyldest til Gud i respekt for Hans kjærlighets lover — de løse forbindelser er den sjelelige lovløshets og holdningsløshets største triumfer.

Som man vil se, faller alle disse uttalelser helt sammen med det syn vi som katolikker har på disse ting — det syn Kirken har hevdet gjennom alle år i sin dype respekt for kvinnen — for kvinnen som *mor*.

Tidlig og sent har Kirken forkynt kvinnens rett og forsvart hennes rettigheter som kvinne. Den har støttet det store internasjonale, katolske kvinneforbund av all sin makt, i dets aksjon for kvinnens rett qua kvinne — den eneste form for «kvinnesak» som *virkelig* er kamp for *kvinnens* sak.

Nu ser det ut til at disse synspunkter vinner mer og mer terreng også utenfor våre rekker — reaksjonen *måtte* jo også komme da menneskene fikk øinene op for hvor liberalisme på disse områder førte hen. Men det nye og gledelige er at sinnene nu virkelig er op-tatt av disse ting — at et møte som sagt drøftes uker etter og derved skaper den opinion som må til for at det skal lykkes effektivt å få uskadeliggjort «den hvite død»s herjinger i så å si alle folkeslag.

Regnskap for St. Olavs Forbundet fra 1/5. 1933-6/4. 1934.

Inntekt.

Den årlige kirkekollekt	Kr. 317.30
Kontingenter:	
Bergen	Kr. 114.00
Arendal	» 53.00
Tromsø	» 61.25
Stabekk	» 77.00
Hamar	» 150.00
Fredrikstad	» 60.00
St. Olavs Lokalforening	» 353.00
St. Halvards Lokalforening	» 128.00
	» 996.25
St. Halvard, utbytte	» 75.00
St. Olav, utbytte	» 74.00
	» 149.00
	Kr. 1462.55
Trondheim *)	Kr. 75.00
Diverse.	
Gaver	» 160.60
Forlagskonto.	
Aas & Wahl	» 160.12
Renter for 1933	» 182.16
	» 502.88
	Kr. 1965.43

*) Trondheim innkom efter regnskapets avslutning.

Underskudd	Kr. 358.28
	Kr. 2323.71
Kassabeholdning pr. 6. april	Kr. 0.52
Bankkonto, 6 m.	> 2500.00
Bankkonto, alm.	> 3531.50
	Kr. 6032.02

Utgift.

Forlagskonto.	
Trykning av W. J. Blyton's «Livet efter døden»	Kr. 327.70
Omkostningskonto.	
Trykning av nytt omslag på restoplaget av Krijns bok	> 185.81
Porto, telefon og kontorrekvisita	> 130.05
Assuransse	> 24.75
Avisutklipp	> 48.80
Reisegodtgjørelse.	
Lokalleie, annonser og andre utgifter ved fore- drag	> 477.50
Reisegodtgifter ved landsmøtet 1933	> 84.10
Messe Biskop Fallize	> 20.00
Bidrag til utgivelse av Katekismus	> 1000.00
Overført fra 1933	> 25.00
	Kr. 2323.71
Kapitalkonto 1. mai 1933	Kr. 6390.30
Balanse	> 358.28
	Kr. 6032.02

Oslo, 6. april 1934.

Anna Bonnevie (sign.)

Revidert: Oslo, 11. april 1934.

Andr. Hadland (sign.)

M. Müller (sign.)

Vår Feriekoloni.

Før innkommet	kr. 153.00
Pastor P. Ugen	> 10.00
C. M.	> 25.00
Bankchef N. Parmann	> 10.00
A. R., Drammen	> 20.00
H. J. I.	> 5.00
Frk. Helen Parr	> 20.00
Stig	> 2.00
	Kr. 245.00

Bidrag mottas med takk av «St. Olav»s redaksjon, sogneprest mgr. dr. K. Kjelstrup, St. Olav, sogneprest pater T. Notenboom O. F. M., St. Halvard, eller presidenten for St. Vincensforeningen, Ensjøveien 1, Oslo. Barna melder sig nu efterhvert. Vi har ledere for gutter og piker. Glem ikke å gjøre godt mot en og flere av Vårherres minste fra østkanten i Oslo. Tenk på de stygge bakgårdene i sommervarmen.

I kikkerten.

I en artikkel i «Luthersk Kirketidende» om **Synsinntrykket ved gudstjenesten** skriver sogneprest Ivar Welle: «For katolikkene er duften av røkelse en umistelig del av gudstjenesten.» Det er beklagelig at denne iøvrig interessante artikkel med sine mange fine iakttagelser skal inneholde en slik misvisende bemerkning. For det første vil man nemlig i store kirkerum kun like ved alteret merke noget til røkelsesduften. For det annet anvendes røkelse langt fra ved de fleste katolske gudstjenester. Når vi har funnet å burde sette fingeren på sogneprestens overdrivelse, er det fordi ikke få lutherske teologer synes å være av samme mening. Vi minnes en luthersk geistlig som efter å ha bivånet Statskirken jubileumsgudstjeneste på Stiklestad i 1930 avla St. Olavs kirke i Trondheim et besøk, idet han bemerket at han måtte få nyte røkelsesduften. For utenforstående kan nok røkelsen spille en dominerende rolle ved våre gudstjenester, men for oss katolikker er det anderledes. Dessverre gjør altså disse tilfeldige besøkende den feilslutning at katolikkene må mene og føle slik som de selv.

Et monument for Kardinal van Rossum.

I anledning av den «nederlandske katolikk-dag», som vil bli avholdt den 23.—24. juni i Bois-le-duc vil der bli avslørt en statue av den avdøde hollandskfødte kardinal van Rossum. Den vil bli reist i Redemptoristklosteret, hvor kardinalen trådte inn som novice og skyldes kunstneren, professor August Falise.

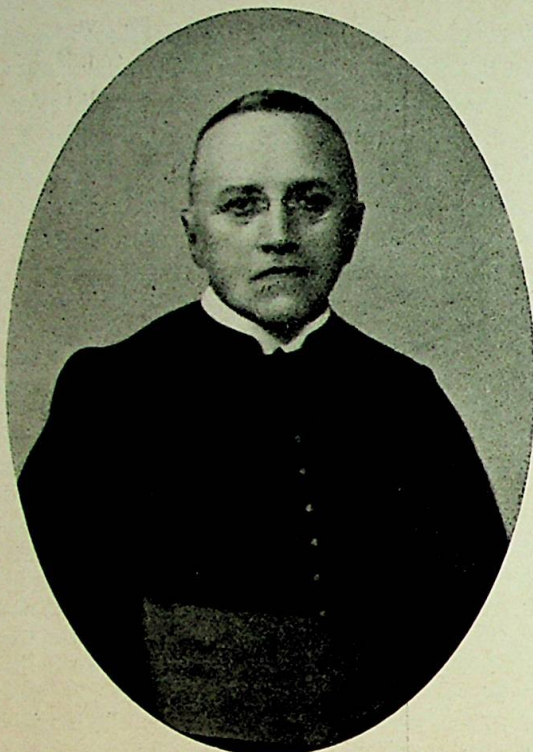
Statuen er støpt i bronse og er 3,30 meter høi, hvortil kommer et mektig fundament i sten. Hele «katolikk-dagen» vil få avsløringshøitideligheten som centrum og er planlagt som en manifestasjon av den ærbødighet og kjærlighet som den store hollandske kardinals minne er omfattet med.

Biskopens reise.

Hans Høiærverdighet biskopen reiste 6. juni fra Rotterdam og kommer fredag til Stavanger. Han vil opholde sig nogen tid på Vestlandet og ventes tilbake til Oslo i siste halvdel av måneden.

Idet bladet går i pressen mottar vi meddelelsen om at vår trossfelle frk. *Eleonore Thoresen* er avgått ved døden, nær 91 år gammel. R. I. P.

Mgr. dr. K. Kjelstrup, Hamarmenighetens grunnlegger.

Herhjemme: —

HAMAR. Søndag 27. mai høitideligholdt St. Torfinns menighet **10-årsdagen** for sin grunnleggelse. — Fra Toten, Gudbrandsdalen, Lillehammer og Hedemarksbygdene hadde menighetsmedlemmer — så mange som kunde slite sig løs — satt hverandre stevne. — En skare trosfeller fra Oslo anført av Père Bechaux og Mgr. Kjelstrup gledet oss med sitt nærvær. — Under fromessen som feiredes av Mgr. Kjelstrup, mottok en tallrik skare den hellige kommunion, hvoriblandt 3 skolegutter og en konvertitt for første gang. — Til høimessen var kirken fylt til siste plass. Menighetens grunnlegger, Mgr. Kjelstrup, holdt en ildfull og manende festpreken. — Under aftenandakten holdt sognepresten, Pater Alby en gripende, alvorsfylt tale, særskilt rettet til de fire unge, som høitidelig skulde bekrefte dåpsløftene. — Etter andakten samledes menigheten med sine gjester i foreningslokalet til fest omkring St. Carl Borromæussøstrene og de tre prester. — Olavsforbundet utsending fra Hamar gav i begeistrede ordelag en humørfylt beretning om sin Bergenstur til forbundets årsmøte i pinsen, hvorefter det anrettede festbord vederfartes rettferdighet. — Tallrike innløpne hilsningstelegrammer oplestes, hvorefter talernes rekke begynte — og fortsatte — innimellem avbrutt ved avsyngelse av våre almindeligste festsanger. Av talerne merket en sig særlig Père Bechaux's for Mgr. Kjelstrup og dennes svartale, hvori St. Carl Borromæussøstrene — med Moder Fulgentia i første rekke — ydedes påskjønnelse for sin uvurderlige innsats i St. Torfinns menighets tilblivelse, vekst og trivsel. — Henimot kl. 20 skiltes vi med den katolske hilsen — sikkerlig hver for oss i takknemlig glede, et varig minne rikere og i styrket von om videre vekst for St. Torfinns menighet.

Ref.

OSLO. Kristi Legemsfest feiredes søndag den 3. juni her i det skjønneste vær og under stor deltagelse. Kirken og prosesjonsveien var dekorert på det skjønneste, og St. Josephssøstrene hadde som vanlig beredt vår Frelser i det allerhelligste Sakrament en verdig stasjon på veien, hvor naturens herligste blomsterprakt: rosene og liljene hilste alle herligheters konge velkommen. Allerede ved 8-messen var St. Olavskirken på det nærmeste fylt av troende som vilde ledsage Sakramentet forenet med Kristus selv og derfor andektig mottok den hellige Kommunion, for vel forberedt å delta i dagens høitideligholdelse. — Ved Høimessen, som celebrertes av mgr. Irgens med sogneprest pater Bzdyl S. M., og sogneprest pater Notenboom O. F. M. som diakon og subdiakon, var kirkehuset overfylt — og atter må vi få anledning til å rose og takke det frivillige ordensvern, O. K. Y.s dyktige og elskverdige medlemmer, for deres andel i at en slik kirkefest, hvor til og med så mange anderledes-troende er til stede og må hjelpes særlig til rette og derfor ufrivillig vanskeliggjør alle arrangement, allikevel forløper rolig, uten friksjoner og til de aller flestes tilfretshet. Likeledes bør med takk nevnes sangkor og organist, samt kirkesøstrene for deres andel i at vi alle får være med av helt og udelte hjerte, uten å distraheres av at noget er mindre godt og mindre vakkert. I koret knelte hele den herværende geistlighet: Dominikanerne, Franciskanerne, Maristpatrene og Sekularprestene — ceremonimester var pastor Bergwitz. — Sogneprest mgr. Kjelstrup preket over Kristi personlige nærvær i våre kirker, og den kjærlighet som fra dette nærvær strømmer ut fra Tabernaklet for å forene sig med oss alle til et rikere og sterkere trosliv. Sogneprestens tale var en hymne til denne kjærlighet og kalte på all den takknemlighet som dessverre vi så altfor ofte ikke gir uttrykk hverken i ord eller handlinger. Den viste oss vår plikt: Kristi efterfølgelse hver dag, ikke bare denne ene dag, og gav oss rikt stoff til overveielse. — Etter gudstjenestens slutt formet prosesjonen sig. I biskopens fravær bares det allerhelligste av sognepresten — og rekkefølgen var den vanlige med dog usedvanlig mange barn i år. Mgr. Kjelstrup ledsagedes av de samme to prester som hadde vært diakon og subdiakon under messen — de mange småpiker strødde blomster på jorden mens sakramentshymnene steg mot himmelen fra alles læber. — Festdagen avsluttedes om kvelden med andakt av mgr. Kjelstrup, assistert av pastor Weirig og pastor Bergwitz, og hvor mgr. Irgens preket over Eukaristiens betydning for oss katolikker i det daglige liv.

Innsamlingen til fond for „St. Olav“.

C. M.	kr.	50.00
Ekstrajobb	»	3.00
A. R., Drammen	»	20.00
A. Orosco, Bergen	»	20.00
— ss (II. bidrag)	»	2.00
Familien Pettersen, Vettakollen	»	3.00
St. Elisabethsøstrene	»	500.00
Navnløs	»	5.00
	Kr.	603.00

I alt innkommet ..... Kr. 8395.20

Inderlig takk!